gorelo. Poleg tega so tudi sodi mošta počili in je mošt iztekel.

Po svetu.

Rudarska smrt. Zopet se poroča o večjih rudarskih nesrečah. V žvepljenih jamah v mestu Trabonella (Italija) so se strupeni plini razstrelili. Pri tem je našlo 44 delavcev svojo smrt. 10 delavcev pa je bilo hudo poškodovanih. — V rudniku Dover pri Novem Jerseyu (Amerika) se je podrla stena. Vsled tega je voda v jamo udrla. 12 rudarjev je utonilo, medtem ko se jih je 48 rešilo.

Zopet velikanski požar v Konstantinoplu. Te dni nastal je zopet v mestnem okraju turške prestolice Bajezid požar, ki se je grozovito hitro razširil. Hipoma je stalo 150 hiš v plamenih. Tudi mošeja je zgorela. Skupno je več kot 400 hiš zgorelo. Škode je za 400 tisoč turških funtov. Ogenj je nastal baje iz neprevidnosti. Da bi tudi kaj ljudi zgorelo, ni znano.

Pater Stojalovski, znani poljski politik, poslanec in duhovnik, je 23. t. m. umrl. Zanimivo je, da je Stojalovski že pred 10 leti napravil svoj testament. Na dotičnem spisu je zapisal: „Moj testament, ki naj se otvori na dan moje smrti, 25. oktobra 1911.“ Stojalovski je torej 10 let naprej vedel, kedaj bode umrl in se je le za dva dni zmotil. To prorokovanje dela Poljakom mnogo preglavic.

Prošnja.

Pred kratkem je posestniku Jakobu Gornik, po domače Bukšeku v Stanovski, pošta Poličane, vse pogorelo. Tuji otroci so pri igranju zažgali. Pogorelo mu je vse: slama, žitje, obleka, svinje, pohištvo itd. Nesrečni posestnik je ob robu obupa. Prosi se torej milosrčne ljudi, naj mu pomagajo na ta ali oni način z malo podporo. Sprejme se i najmanjše darilo, naj si bode potem denar, obleka, slama, les za zgradbo itd. Pomagajte nesrečnemu kmetu!

!!!

Naši častiti naročniki in uvrstniki naj poslužno na znanje vzamejo, da mi plačila na nas le tedaj pripoznamo, kadar se denar po poštni nakaznici ali položnici poštne hranilnice na našo upravništvo pošlje, ali tedaj, kadar se zneski neposredno v našem upravništvu v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3, proti potrdilu prevzamejo.

Plačila, katera prevzamejo druge osebe, nimajo za nas nobene veljavnosti.

Upravništvo „Štajerca“ v Ptuju.

Nekaj o prežitku.

Med bremena, katera mora precej kmetov nositi, spada tudi prežitkarija. Ako oče preda sinu posestvo z gospodarstvom, si zagotovi večinoma pismeno (pri notarju) nekaj njiv ali goric, živine ali česa drugega, večkrat tudi denarja za prevžitek svojih starih dni.

To razmerje je zelo slično onemu pred letom 1848, ko so zahtevali grajščaki, cerkve in samostani vse tiste življenjske pripomočke, ki jih najdemo tudi še pri sedanjih prežitkarijah: zrnje, moko, maslo, mleko, sredstva za kurjavo, razsvetljavo itd.; neka vrsta rabote je torej ostala; toda tudi ta se ne bo več dolgo držala.

Nobenemu kmetu, ki je predal rodno grudo z gospodarstvom vred svojemu otroku v oskrbo, se ne more odrekati pravice, da si pridrži za svoje stare dni toliko od gospodarstva, kolikor mu je za življenje potrebno. Ne samo, da ima do tega pravico, ampak sveta dolžnost otrok je, svoje stariše preživeti na stare, onemogle dni.

Žalibog, da dajejo ravno te prežitkarije neredkokrat povod k prepiru in sovraštvu v družini in velikokrat delajo otroci svojim starišem ravno v tem pogledu več žalosti, kakor veselja; da pri tem igra nepovoljna vzgoja večkrat glavni vzrok, se potrjuje žal le premnogokrat; večkrat je nesporazumljenje zakrivila tudi beda, oziroma prevelik prežitek, ki ne stoji v nikakem razmerju z vsemi pridelki dotičnega gospodarstva, tako da večkrat res sila pripravi sina do tega, da prelomi podpisano pogodbo. Velikokrat si pa tudi oče ne more pridržati, kolikor mu je potrebno in živi v vedni stiski in pomanjkanju; zlasti pa je to takrat, če prevzame sin zelo zadolženo posestvo; nade na boljša leta se izjalovijo in mesto, da bi začel plačevati dolgove, še mora delati nove.

Nadalje pa je znano, da ravno taka posestva, ki imajo vknjiženo previsoko prežitkarijo, zelo težko dobe hipotekarni kredit.

Ljubezen do otrok je večkrat večja nego strah pred pomanjkanjem in ne redkokrat se zgodi, da oče da zbrisati svoj prežitek, samo da lahko sin dobi posojilo na posestvo; kaj rado pa se zgodi, da to posojilo ne reši več gospodarstva, ampak da gre na boben in oče je brez prežitka na stare dni; če ni druge pomoči, mora vzeti beraško palico v roke.

Današnja oblika prežitka krajša na eni strani dohodke iz gospodarstva, na drugi strani se pomnožujejo stroški.

Prodaja posestev, ki so obremenjena s prežitkom, je nadalje zelo težka. Na tak način si škodita oče in sin in v resnici je ravno način današnjih prežitkarij eden izmed glavnih vzrokov propada kmetij. Sicer se pa dela na preosnovi načina prežitka tako, da bo dobro i za stariše kakor za otroke; pri tej priliki opozarjamo na članek v Gospodarskem Glasniku št. 12 z dne 16. julija 1911 »Kako bo na stare dni?« Pa tudi postavodajni krogi so že na delu.

Holz.

»Gosp. Glasnik«.

Gospodarske.

Za travnike, pašnike in deteljišča najboljše in najcenejše fosforovo gnojilo je Tomaževa žlindra. Opozarja se na to, da se umetna gnojila rada ponarejajo, zato naj bodo naši kmetovalci pri nakupu umetnih gnojil zelo previdni in naj kupujejo Tomaževo žlindro, kakor tudi vsa druga gnojila le tedaj, ko se jim jamči, da vsebujejo napovedano množino rastlinskih redilnih snovi. Pri Tomaževi žlindri je treba gledati na to, koliko ima citratno raztopne fosforove kisline. Dobra Tomaževa žlindra je ona, ki ima najmanj 80% citratno raztopne fosforove kisline. Slaba ali ponarejena žlindra ima dosti manj ali pa sploh neznatno množino v citronovi kislini raztopne fosforove kisline. Ko se Tomaževa žlindra kupuje, naj se pazi natančno na napis in na plombo ali pečat. Kmetijske družbe v tem oziru rade postrežejo.

Tomaževa žlindra in kajnit se sprimeta v kepe, ako se jih hrani v kakem vlažnem prostoru. Na redilnih snoveh, ki jih imata v sebi, kakor Tomaževa žlindra na fosforovi kislini in kajnit na kaliju, sicer ne zgubita, vendar se v kepah ne moreta rabiti pravilno za gnojenje, zato se morajo te kepe najprej razdrobiti.

Skupna naročba raznih semen je ugodnejša nego posamezna, kajti prihrani se na prevoznih troških in dobi se boljša semena razne vrtnine in poljščin pa tudi po nižjih cenah. Tudi tukaj posredujejo kmetijske družbe.

Kako se ima pripraviti korenstvo za krmo. — Živina žre sicer peso, repo in korenje tudi, če ni razrezano, vendar je boljše, če se isto razreže in pomeša med drugo manj tečno krmo. Če se korenstvo razreže, ni se bati, da bi pogoltnila živina kar celo ali se pri tem celo morda zadavila, ker je nekako primorana prežvečiti ga poprej. Razreže se ga lahko s krivcem na tanjše in daljše razrezke, kdor pa ima več glav živine, stori najbolje, če si nabavi stroj za rezanje korenstva. Boljše je, ako se razreže korenstvo na večje kose, ker se majhni kosci lažje pokvarijo. Razreže naj se vsakrat le toliko, kolikor se istega dne porabi, kajti razrezano korenstvo, če dalj časa stoji, rado gnije in plesni in takšno živini potem škoduje.

Grozdne tropine so prav dobra krma za živino, ker imajo toliko redilnih snovi, kolikor slama ozimnega žita. Če ne moreš porabiti vseh svežih tropin, shrani jih skrbno. Najbolje je, če sveže tropine prav dobro stlačiš v manjše kadi ali orence, pokriješ po vrhu s trtnim listjem in vrh vsega zacmokaš z ilovico kakih pet prstov na debelo. Ko ilovica razpoka, pomoči jo z vodo in vse razpoke takoj zamaži, sicer tropine splesne ali pa se skisijo. Teh tropin daj govedu do $^1/_3$ in prešičem do $^1/_2$ vsakdanje krme.

S čim in kdaj naj se pognoje travniki in deteljišča. Travniki in deteljišča se ne smejo gnojiti samo s fosfornatimi gnojili (Tomaževo žlindro ali pa s superfosfatom), ampak obenem tudi kalijevnatimi (kajnitom ali pa s 40 odstotno kalijevo soljo). Če pognojiš travnik ali pa deteljišče samo s fosfornatim gnojilom, ne dosežeš nikdar najvišjega dohodka in v mnogih slučajih Tomaževa žlindra sploh ne pride do učinka. Travnike, ki leže v ravani, pognoji v jeseni s Tomaževo žlindro in s 40% kalijevo soljo, one v strminah pa šele spomladi s superfosfatom in 40% kalijevo soljo. Za vsak hektar ($1^3/_4$ orala) površine vzemi 200—250 kg 40% kalijeve soli in 600—700 kg Tomaževe žlindre ali pa superfosfata. Zapomni si dobro, da gnojenje samo s Tomaževo žlindro ali pa s superfosfatom je napačno!

Kdaj je gnojiti s Tomaževo žlindro? Izprva se je mislilo, da mora ležati Tomaževa žlindra več časa v zemlji, da se laže raztopi in marsikateri misli še dandanes, da se mora trositi le v jeseni, če se hoče imeti kaj uspeha; a dokazano je, da se uspeh doseže, čeprav bi se raztrosila namesto pozimi pri ozimini šele spomladi, kar povrhu setve, kajti saj se raztrosi po travnikih kar povrhu ter doseže izborne uspehe. Na travnikih in pašnikih se priporoča raztrositi žlindro takoj po prvi košnji poleti ali pa v jeseni po drugi košnji, trosi se jo pa lahko skozi vso jesen in zimo, če je vreme za to primerno, a tudi spomladi, ko se zemlja odtaja. Na polju zadošča, če se raztrosi žlindra v jeseni ali pa spomladi in na to podorje. Raztrosi se lahko tudi po preorani njivi, samo je treba podvleči jo potem z brano.

Vsaka dobra, varčna kuhinja bi morala imeti v zalogi Maggi'jeve kocke za govejo juho. Vsaka kocka — samo z vrelo vodo polita — da takoj delikatno govejo juho, katero lahko vporabljate kakor druge doma prirejene juhe. Maggi'jeve kocke za govejo juho a 5 [illegible] so iz najboljšega mesnatega ekstrakta in iz vseh potrebnih dodatkov pripravljene in zato so popolnoma gotova goveja juha v sušeni obliki. Kadar kupujete, pazite vedno na ime Maggi in varstveni znamko zvezdo s križcem.

Ali imate bolečine? Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste vsled prepiha ali prehlajenja kaj dobili? Poskusite vendar Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“, ki odpravi bolečine, ozdravi in okrepča. Ta je res dober! To ni samo reklama! Poizkušni lonček cat 5 K franko. Izdelovatelj samo apotekar Feller v Stubici, Elsa-platz št. 241 (Hrvatsko)

Prepreči se! Lahki kašelj, zaslinjenje, praskanje v vratu imajo lahko hude posledice, ako se jim zanemari. Zakaj bi torej ne preprečili? Saj imamo prijetno sredstvo Thymomel Scillae apotekarja Fragner v Pragi. Ena steklenica po K 2·20 se dobi skoro v vseh lekarnah. Ali pazite na ime iznajditelja in preparata.

Tržna poročila

Ptuj, tedenski sejem dne 20. oktobra 1911.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena K	
Pšenica	50 kil	12	—
Rž	50 kil	10	50
Ječmen	50 kil	10	—
Oves	50 kil	10	50
Koruza	50 kil	10	80
Proso	50 kil	10	—
Ajda	50 kil	10	80
Krompir	50 kil	3	75
Fižol	50 kil od	12	—
	do	22	—
Leča	1 kila	1	—
Grah	1 kila	—	80
Kaša	1 liter	—	30
Pšenični gris	1 kila	—	40
Riž	1 kila	—	40
Sladkor	1 kila od	1	60
	do	1	10
Češplje	1 kila	1	—
Čebula (luk)	1 kila	—	10
Kimel	1 kila	1	20
Brinjeve jagode	1 kila	1	—
Hren	1 kila	1	—
Zelenjava	1 kila	—	40
Ustna moka	1 kila od	—	50
	do	—	—
Moka za žemlje	1 kila od	—	50
	do	—	—
Polentna moka	1 kila	—	—
Goveje maslo	1 kila	2	—
Svinjska mast	1 kila	2	—
Špeh frišni	1 kila	1	—
Špeh okajeni	1 kila	2	—
Žmavc	1 kila	2	—
Sol	1 kila	—	—
Surovo maslo	1 kila	2	50
Sir, štajerski	1 kila	—	—
Jajca	24 kom.	2	—
Goveje meso	1 kila od	1	50
	do	1	60
Telečje meso	1 kila od	1	50
	do	1	70
Mlado svinjsko meso	1 kila od	1	80
	do	1	90
Drevesno olje	1 kila	1	20
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	1	50
Milo navadno	1 kila	—	80
Žganje	1 liter	—	90
Pivo	1 liter	—	40
Vinski jesih	1 liter	—	40
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	10
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9	—
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7	—
Lesni ogelj trdi	hektoliter	2	—
» » mehki	«	1	60
Premog (Steinkohle)	100 kil od	1	80
	do	3	—
Mrva	50 k. od	3	—
	do	3	50
Slama (Lager)	50 kil	3	40
Slama (stelja)	50 kil	2	80
Zelje,	1 glava	—	08

Mestni urad ptujski, dne 23. oktobra 1911.

Veliko presenečenje! Nikdar v življenju ta priložnost! 600 kom. le 3 K 80 h

1 krasna pozl. prec. anker-ura z verižico, natančna, 3 letna garancija; 1 moderna židana kravata za gospode; 3 ff. žepni robci; 1 krasni prstan za gospode z imit. biserom; 1 krasna eleg. garnitura ženskega kinča, ki obsega 1 krasni kolje iz orient. biserov, [illegible] damski kinč s patent-zaklepom, 2 eleg. damska braceleta, 1 par ušesnikov s patent-kaveljem, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata denarnica; 1 p. gumb za manšete, 3 gradno duble-[illegible] s patent-zaklepom; 1 veleeleg. album za razglednice, najlepši na-gledi sveta; 3 zabavni predmeti, velika veselost za mlado in staro, 1 zelo praktičen seznamek ljub. pisem za gospode in dame, [illegible] koresp. predmetov in še čez 500 rabnih predmetov, v hiši neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama ta denar vredna, [illegible] košta le K 3·80. Pošlje po povzetju dunajska centralna razpošiljalnica.

Ch. Jungwirth, Krakova št. B|115.

NB. Pri naročbi dveh paketov se priloži 1 prima angleška brit[illegible]

Za kar ne dopade, denar nazaj.